

«Талановитим» контрабандистам – професійний відпір

Мало не щодня ми чуємо про новітні способи правопорушень на державному кордоні. Доволі часто вони фіксуються на Закарпатті, що вже давно здобуло славу «улюбленого місця» нелегалів і контрабандистів. У сьогоднішньому номері «ПУ» поцікавився у начальника Мукачівського ПЗ підполковника Юрія ФІЛІПЧУКА, з якими проблемами доводиться стикатися тутешнім охоронцям вітчизняного рубежу.

4 стор.

Тридобовий «готель» за ґратами

Тривалий час у Мукачівському прикордонному загоні проводилися роботи з реконструкції спеціального приміщення. Тепер тут можуть пишатися сучасним пунктом тимчасового тримання, який функціонує уже місяць і відповідає всім вимогам не лише відомчого законодавства, але й міжнародних стандартів.

5 стор.

ПРИКОРДОННИК УКРАЇНИ

Діжку вина затримав – на більш як дві отримав

Як охоронявся кордон сто-двісті років тому? Чи багато змінилося з тих пір і в який бік? Щоб наочно це уявити, корисно ознайомитися із діяльністю Прикордонної Стражі (1819-1893 роки) та Окремого корпусу прикордонної стражі (1893-1917 роки) Російської імперії, яка ще століття тому вартувала, зокрема, й зовнішні рубежі більшості сучасних українських земель, що входили до складу царської Росії.

6-7 стор.

Стримати «червоного півня»

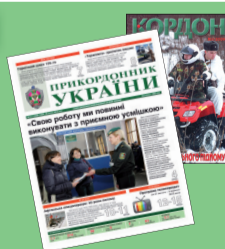
Україна потерпає від пагубної спеки, яка у деяких регіонах призводить до численних пожеж. Держзрубіж – теж територія пожежонебезпечна, тож у прикордонному відомстві України для запобігання надзвичайним ситуаціям здійснюється цілий комплекс заходів.

5 стор.

ПРО ЖИТТЯ КОРДОНУ компетентно, яскраво, цікаво всім

читайте у газеті «Прикордонник України» та журналі «Кордон», передплата на які не закінчується ніколи
Передплатний індекс:
 газети — **61023**, журналу — **48736**

Програма телепередач на 6 – 12 серпня 2012 року

стор.

ЗА МИНУЛИЙ ТИЖДЕНЬ

Державний кордон України перетнуло **2,6** млн. осіб > **542** тис. транспортних засобів

Затримано за незаконне перетинання кордону **120** осіб > з них **20** незаконні мігранти

Вилучено **23** од. зброї > **72** од. боєприпасів > **1,4** кг нарк. речовин

Затримано на **2,7** млн. грн. контрабандних товарів

НОВИНИ

■ Зістикуватись
кордонами

На засіданні Уряду прийнято розпорядження щодо створення делегації для участі у переговорах щодо підготовки проектів міжурядових Угод з Російською Федерацією, Білоруссю, Польщею, Молдовою та Румунією про точки стику державних кордонів з цими країнами. Це дасть змогу завершити договірно-правове оформлення державного кордону України з 5 суміжними державами, визначити точки стику державних кордонів та позначити їх на місцевості стиковими прикордонними знаками, що забезпечить незмінність проходження лінії вітчизняного рубежу.

www.mfa.gov.ua

■ 10 років пільг
«айтішникам»

Президент Віктор ЯНУКОВИЧ підписав закон щодо особливостей оподаткування суб'єктів індустрії програмної продукції. Документ пропонує до 2023 року звільнити ІТ-бізнес від сплати ПДВ від операцій з поставки ПЗ. Спеціальний режим оподаткування поширюється на видання програмного забезпечення, бізнес-додатків, комп'ютерних ігор, комп'ютерне програмування, консультування з питань інформатизації. Крім того, від податку звільняється діяльність зі створення та впровадження інформаційно-технічних комплексів, систем і мереж, обробки даних, розміщення інформації на вебсайтах тощо.

www.ukurier.gov.ua

■ Столичний
пункт контролю

На території залізничної станції «Київ-Пасажирський» відкрито самостійний пункт контролю через державний кордон, що регламентується недавно прийнятим рішенням Уряду. Це надає правову основу для здійснення прикордонних процедур на столичному вокзалі. Зокрема, контрольні процедури в прямому залізничному сполученні Київ – Москва – Київ з прийняттям даного розпорядження матимуть вже не експериментальний характер. Нагадаємо, що експеримент із запровадження контрольних процедур на початковій та кінцевій станціях у прямому залізничному сполученні Київ – Москва – Київ проводився з 23 грудня 2010 року. Окрім того, відкриття самостійного пункту контролю через державний кордон для міжнародних пасажирських поїздів сприятиме скороченню часу виконання контрольних процедур, що в свою чергу створить комфортніші умови для перетину українсько-російського кордону, уникнення зупинок пасажирських поїздів на держрубежі у нічний час доби. Також це сприятиме запровадженню контрольних процедур за схожою схемою на інші поїзди міжнародного сполучення.

www.kmu.gov.ua

ПАРЛАМЕНТСЬКІ СЛУХАННЯ

Воєнна організація напередодні змін

У Верховній Раді відбулися парламентські слухання, присвячені стану та перспективам розвитку Воєнної організації та сектору безпеки України. В обговоренні взяли участь народні депутати та представники вітчизняних силових структур.

Максим СІБУРОВ

Зі вступним словом виступив Голова Верховної Ради Володимир ЛИТВИН, який підкреслив, що Збройні Сили України лише умовно готові до виконання покладених на них завдань, а держава економічно не здатна повною мірою забезпечити їх ефективне функціонування у нинішній структурі та чисельності. Наголосив, що для України дуже важливо розвивати військовий потенціал, а всі силові відомства держави мають бути здатні швидко реагувати на сучасні виклики.

Він також зазначив, що питання, порушене на парламентських слуханнях, дуже складне і багатопланове, особливо, якщо враховувати світові процеси. Зокрема, Голова Верховної Ради нагадав, що у сучасному світі багато загроз: заморожені конфлікти на расово-етнічному ґрунті, міжнародний тероризм, боротьба за ресурси тощо. Заявив, що оборонний потенціал, який дістався Україні після розпаду Радянського Союзу, вичерпав себе й більшість оборонних підприємств, конструкторських бюро, які здатні створювати й випускати сучасну зброю та обладнання, перебувають на грані виживання. Не вистачає фінансів і ресурсів для реформування цієї галузі.

Слід зазначити, що за словами Секретаря Ради національної безпеки і оборони Андрія КЛЮЄВА у найближчі 5-7 років збройна агресія щодо України малоімовірна. Він також повідомив, що головні реформи торкнуться чисельності та організації складу Збройних Сил України, вивільнення надлишкового майна і невласних функцій. Військові частини повинні бути укомплектовані новим озброєнням і військовою технікою. Крім цього, буде підвищено рівень державних соціальних гарантій військовослужбовцям. Це буде зроблено на першому етапі реформування. На другому етапі заплановано досягти здатності адекватно реагувати на загрози в прикордонному збройному конфлікті. За його словами, реформування також торкнеться вітчизняного оборонно-промислового комплексу.

Крім того, учасники слухань вважають справою надзвичайної державної ваги радикальне поліпшення стану справ у сфері оборони і національної безпеки, зміну ставлення державних органів до розвитку Воєнної

організації і безпекових структур держави, розробку і реалізацію їх прогностичної моделі на перспективу до 2023 року. Основна мета – якнайшвидше створити мобільні, оптимальні за чисельністю, професійно підготовлені, оснащені новітньою військовою технікою і озброєнням, всебічно забезпечені та соціально захищені Збройні Сили України та інші військові формування, які здатні забезпечити недоторканність кордонів України і дати відсіч можливому агресору.

З доповіддю виступив й перший заступник Міністра соціальної політики Василь НАДРАГА. Він нагадав, що Президент України Віктор ЯНУКОВИЧ доручив удосконалити систему грошового забезпечення військовослужбовців і у серпні буде підготовлено відповідне рішення Мінсоцполітики. Міністр зазначив, що передбачена зміна грошового забезпечення військовослужбовців буде діяти уже з поточного року. За його словами, зміни торкнуться також і пенсійного забезпечення військовослужбовців, зокрема поетапно вирішуватиметься питання щодо зменшення їх різниці. ■

УРОЧИСТОСТІ

День обох флотів

У Севастополі відбулися святкові заходи до Дня флоту України та Дня Військово-Морського флоту РФ.

Олена ТАЦИЛІНА

Розпочалися ж урочистості з покладання вінків і квітів до Вічного вогню біля Меморіалу героїчним захисникам міста в 1941–1942 роках.

Згодом на кораблях обох флотів відбувся ритуал підйому прапорів, після чого в акваторії Севастопольської бухти пройшов спільний парад кораблів. Парадом командували перший заступник командувача ВМС ЗС України віце-адмірал Сергій ЄЛІСЄВ та заступник командувача ЧФ РФ контр-адмірал Олександр НОСАТИЙ. Приймали парад командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Юрій ІЛЬІН і командувач ЧФ РФ контр-адмірал Олександр ФЕДОТЕНКОВ. Командувачі парадом і приймаючи парад спільно на катерах зробили обхід 10

українських і російських кораблів, розташованих у бухті в парадній лінії кораблів.

Після цього в акваторії бухти розпочалося військово-спортивне свято, яке проводиться з метою демонстрації бойових можливостей сил обох флотів.

Складалося воно з 15 епізодів: проходженням ракетного корабля на повітряній подушці «Самум» (ЧФ РФ) і підводного човна «Запоріжжя» (ВМС України) з військово-морськими прапорами України і РФ.

Потім відбулося проходження катерів з військово-історичними групами «У службі Вітчизні велика честь!». Також було продемонстровано такі епізоди, як «Театралізоване дійство «Нептун-2012», «Підводний десант. Вихід на причал 33 богатирів», «Показ можливостей тралових сил по знищенню морських мінних загороджень противника», «Показ можливостей протичовнових сил по знищен-

ню підводних човнів противника» та інші заходи.

До проведення параду і військово-спортивного свята від двох флотів залучалося до 30 кораблів і суден, бронетехніка, близько 5 тис. осіб особового складу. Крім того, в урочистостях взяли участь корабель Морської охорони Державної прикордонної служби України «Миколаїв» та катер «Ватуїнець». До речі, на радість гостей дійства катер Морської охорони «Ватуїнець» згодом пришвартувався на Графської пристані у Севастополі й усі бажаючі мали змогу піднятися на його борт, поспілкуватися з прикордонниками, дізнатися історію катера, пофотографуватися тощо.

Також гостей зустрічав «Миколаїв». На борт корабля завітали шефи на чолі з Володимиром ЧАЙКОЮ – мером обласного центра, ім'я якого гордо носить сторожовик. Його екіпажу привезли різноманітні подарунки, в тому числі кондиціонери та метеостанцію.

Згодом у Севастополі на причалі морського вокзалу відбувся показ озброєння та військової техніки. Крім того, на площі Нахімова пройшла церемонія нагородження переможців конкурсу дитячого малюнка «Як я захищатиму морські рубежі Батьківщини», гала-концерт зірок української та російської естради, святковий артилерійський салют і феєрверк. ■

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО

У Національній академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького проведено зустріч Голови ради голів профспілок – Голови Об'єднаної профспілкової організації Держприкордонслужби з членами профспілкової організації та особовим складом академії. Перед цим схоже виїзне засідання пройшло і у Сумському прикордонному загоні.

Заради спільної мети

Людмила КАТЕРИНИЧ

Під час роботи в академії відбулося засідання з членами профспілку, у ході якого розглянуто низку питань, що стосувалися договірної роботи, використання профспілкових коштів, ведення соціального діалогу з керівництвом. Обговорено також і майбутнє профспілкової діяльності. Крім того, здійснено огляд кафедр та приміщень, де навчаються і харчуються курсанти. Увагу членів громадської ради не оминув і спортивний комплекс та робочі місця цивільного персоналу.

— Я приємно вражена досить-таки потужною навчальною базою Національної академії: новітні технології, сучасне обладнання, затишні приміщення для проживання, просторі навчальні аудиторії. Усе це є свідченням

того, що керівництво прикордонного відомства дбає про майбутнє, адже знання, які здобувають курсанти сьогодні, будуть використані ними завтра під час служби на державному кордоні, — відзначила голова Об'єднаної профспілкової організації Антоніна ПТИЦЯ.

В ході зустрічі з особовим складом перший заступник ректора НА ДПСУ генерал-лейтенант Валерій КАЛЮЖНИЙ, та голова первинної профспілкової організації Національної академії Олег ЦЮЗІК були одностайними в тому, що профспілки та керівництво — рівноправні соціальні партнери, які здатні спільними зусиллями вирішувати завдання з охорони державного кордону.

Варто зазначити, що первинна профспілкова організація Національної академії за результатами роботи у 2012 році визнана кращою в Хмельницькій

обласній профспілці працівників держустанов.

Зустрічі з виїздом до первинних профспілкових організацій на сьогодні є пріоритетними, адже дають можливість бачити реальний стан діяльності профспілок Держприкордонвідомства. Подібна зустріч з профспілковою організацією проводилася і у Сумському прикордонному загоні під час виїзного засідання Громадської ради на чолі з її головою Анатолієм МАКАРОВИМ.

Варто зазначити, що основною метою поїздки Громадської ради було вивчення стану виконання завдань, визначених Державною цільовою правоохоронною програмою «Облаштування та реконструкції державного кордону». У зв'язку з цим, керівництво Сумського загону надало вичерпну інформацію про діяльність цього органу охорони кордону, яка свідчить про те, що протягом 2010-2012

років зроблено чимало для покращення умов перетинання державного кордону жителями прикордонних регіонів України та Російської Федерації.

Члени громадської ради ознайомилися з роботою місцевого автомобільного пункту пропуску «Гравовське», його облаштуванням, організацією несення служби персоналом. Вони зійшлися на думці, що приміщення для несення служби та відпочинку цілком відповідають сучасним вимогам та й загалом позитивно оцінили діяльність Сумського прикордонного загону. Водночас Громадська рада зосередила увагу і на проблемних питаннях, що стосуються облаштування державного кордону, але їх вирішення є поза компетенцією прикордонного відомства України. Ця інформація буде подана керівництву ДПСУ та до Кабінету Міністрів України. ■

ГАРЯЧІ БУДНІ

Пташок жаль

Незаконно ввезти в Україну 6 фламінго намагалась пасажирка літака «Алеппо-Одеса». Жінка не мала документів на екзотичних птахів, яких передали на відповідальне зберігання представникам ветеринарної медицини. Співробітниця цієї структури вирішила посприяти власниці фламінго винести їх поза контролем. Обох жінок затримали. На прибулу з Алеппо мандрівницю працівники митниці склали відповідний протокол, стосовно її помічниці ведеться слідство. На жаль, двоє птахів не витримали поневірянь, решта фламінго, які вижили, наразі перебувають в Одеському зоопарку. Варто зазначити, що на чорному ринку один такий фламінго коштує близько 2000\$.

Андрій БІЛОБОРОДЧЕНКО

Багаж з давнини

12 наконечників для стріли, 11 старовинних монет 1851-1852 років та три срібні ложки намагався вивезти з України 29-річний мешканець Харківської області. Порушника викрили під час прикордонно-митного оформлення в пункті пропуску «Гоптівка» автобуса «Харків-Белгород». Старовину оглядова група знайшла в сумці молодика за допомогою приладу «Рапіскан». Контрабанду вилучили, її культурно-історичну цінність встановлюють експерти.

Оксана ІВАНЕЦЬ

Контрабанда гріх?

«Газель» повну церковного приладдя затримав на околиці села Бачівськ на Сумщині наряд відділу «Сопич». У вантажівці правоохоронці нарахували 97 коробок з іконами, ладанками, хрестиками, релігійною поліграфічною продукцією тощо. Транспортний засіб та вантаж, попередня вартість якого сягає понад 1 мільйон гривень, передано в податкову міліцію. Водія «Газелі», мешканця прикордоння, притягнуто до відповідальності згідно з чинним законодавством.

Роман ТКАЧ

Свобода не продається

Троє нелегалів, які назвалися громадянами Грузії, намагалися незаконно перетнути кордон України. Двох чоловіків та жінку за інформацією місцевих жителів затримали прикордонники Чопського загону. Один із грузинів намагався «купити свободу» і запропонував наряду відділу «Паладь Комарівці» 150 євро хабара, але не допомогло. Затриманих доставили в підрозділ, обставини порушення з'ясовуються.

Роман ПАВЛЕНКО

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Візит з Піднебесної

У рамках співробітництва Державної прикордонної служби України та Міністерства громадської безпеки Китайської Народної Республіки Севастопольський загін Морської охорони відвідала делегація апарату військового аташе при Посольстві КНР в Україні.

Максим СІБУРОВ

У заході взяли участь військовий, військово-морський та військово-повітряний аташе Посольства КНР в Україні старший полковник Чжао ЛЯН, а також його помічник майор Хуан ЛЕЙ. Зустрічали китайських колег заступник начальника штабу — начальник відділу Морської охорони Азово-Чорноморського регіонального управління капітан 1 рангу Олег КОСТУР та командир Севастопольського ЗМО капітан 1 рангу Ігор ТКАЧУК.

Дипломатів з Піднебесної українські прикордонники ознайомили з особливостями охорони вітчизняних морських рубежів, підготовки персоналу, а також продемонстрували можливості центру управління службою загону. Крім того, учасниками було обговорено питання зустрічі та супроводу кораблів ВМС КНР катером морської охорони Севастопольського ЗМО, особливості прикордонного оформлення їх екіпажів тощо. Наприкінці візиту Чжао ЛЯН висловив вдячність та задоволення своїм візитом, а також виказав сподівання на подальшу плідну співпрацю з прикордонним відомством України. ■

НУ І НУ!

Врятував життя — злочинець

Об'єктивність не головне — давай гарячий факт, на жаль, під таким гаслом працюють деякі інтернет-видання. Особливо вдалим для деяких із них вважається, коли негативним героєм новини виступає військовий чи правоохоронець. Проте треба й межу знати, бо назвати злочинцями прикордонників за те, що врятували людське життя, це вже занадто.

Леся ФЕДОРОВА

...У Виноградівському районі Закарпаття затримали двох прикордонників із Черкас, які вночі увірвалися в помешкання жителя села Нове Клинове і побили господаря, — ширилася в мережі новина. Насправді ситуація виявилася кардинально іншою. Двоє відпускників з Навчального центру ДПСУ дійсно перебували у Новому Клиновому. Саме на них натрапив місцевий юнак. Він шукав помочі батькові, який вирішив накласти на себе руки. Прикордонники сповістили про подію дільничного міліціонера, а самі поспішили на порятунок. Батька юнака вони застали на горіщі будинку підвішаним, але ще живим. Чоловіка витягли з петлі, надали першу медичну допомогу, але підлога на горіщі не витримала стількох візитерів і рятівники з врятованим впали додолу.

Згодом на місце події прибули медики, які повідомили, що невдаха-самогубець потребує консультації психіатра, адже тричі за останній місяць намагався покінчити з життям. А прикордонників справді запрошували у Виноградівський райвідділ міліції, але аж ніяк не як злочинців, лише як свідків. ■

TET-A-TET

Спілкувалася
Валентина ЛАЗАРЧУК,
фото Валерія ОЛІЙНИКА

— Юрію Леонідовичу, ні для кого не таємниця, що Закарпаття, будучи ніби магнітом для всіх охочих незаконно потрапити до Європи чи переправити туди побільше контрабанди, для прикордонників — одна з «найгарячіших» ділянок кордону. Яку Ви, як керівник Мукачівського загону, можете дати характеристику обстановці, що склалася тут на сьогодні?

— Так, мушу визнати, що обстановка на ділянці загону й справді надзвичайно динамічна. Приймаючи посаду, під час ознайомлення з ділянкою відповідальності, я звернув увагу на такі відділи прикордонної служби, як «Ділове», «Солотвино», «Тячів». Чому, запитаєте ви? Я відповім — саме тут немає основних інженерних споруд — кордон проходить по річці Тиса. Ось цю особливість протиправні елементи намагаються максимально використувати в своїх цілях. Та й до специфіки гірської місцевості зловмисники досить швидко і вправно пристосовуються.

Місцеві прикордонники добре усвідомлюють одне — потрібно завжди, 24 години на добу, сім днів на тиждень, бути готовими до всього. Адже правопорушники весь час вишукують усе нові й нові можливості для реалізації своїх планів. Щоправда, в їхніх «талантах» ніколи й не виникало сумнівів. Підтвердження цьому слугують минулорічні затримання двох літальних апаратів, що призначалися для незаконного переправлення за кордон контрабанди.

Звичайно, так званий сигаретний бізнес — одне з «найпопулярніших» занять серед місцевих зловмисників. Здійснюється він переважно організованими групами. Останні зазвичай ще заздалегідь добре відстежують всі дії прикордонних нарядів, виставляючи на протидію їм свої «пости спостереження». Проте, як

би правопорушник не відточував свою майстерність, на сьогодні факт залишається фактом — тенденція щодо протидії переміщенню тютюнових виробів змінюється на користь правоохоронців.

— У цьому місці, мабуть, буде цілком доречно розкрити деякі таємниці протидії незаконній міграції, що застосовуються персоналом Мукачівського прикордонного загону.

— Для початку я хочу зауважити, що тут має свої позитивні результати правильний аналіз негативних випадків, які вже траплялися на ділянці загону. Враховуючи всі аспекти попередніх правопорушень, набагато легше в подальшому вдосконалювати побудову охорони кордону та протистояти хитрощам тутешніх зловмисників.

Значний акцент ми намагаємося робити на доволі глибокій та результативній роботі оперативно-розшукових підрозділів. Саме вони щороку при-

«Як би правопорушник не відточував свою майстерність, на сьогодні факт залишається фактом — тенденція щодо протидії переміщенню тютюнових виробів змінюється на користь правоохоронців.»

тягають до відповідальності основних організаторів каналів протиправної діяльності.

Нині ми відпрацьовуємо це питання не лише в населених пунктах Закарпатської області. Сфери напрацювань оперативно-розшукових підрозділів Мукачівського загону охоплюють і такі регіони, як Одеса, Харків, Донецьк тощо. Позитивним результатом є цьогорічні затримання громадянина Бангладеш у Харкові та організатора каналу переправлення незаконних мігрантів у Донецькій області.

— Юрію Леонідовичу, що Ви можете сказати про так звану «географію» характерних правопорушень на ділянці загону. Як вона прослідковується?

«Талановитим» контрабандистам — професійний відпир

Мало не щодня ми чуємо про новітні способи правопорушень на державному кордоні. Доволі часто вони фіксуються на Закарпатті, що вже давно здобуло славу «улюбленого місця» нелегалів і контрабандистів. У сьогоднішньому номері «ПУ» поцікавився у начальника Мукачівського прикордонного загону підполковника Юрія ФІЛІПЧУКА, з якими проблемами на цій ділянці доводиться стикатися охоронцям вітчизняного рубежу та як вони з ними борються.

— Якщо продовжувати тему незаконної міграції, то тут варто підкреслити, що раніше ми зосереджували наші зусилля на відслідковування шляхів підвозу (шляхів, якими пособники, зазвичай, користуються для того, аби доставити незаконного мігранта поближче до лінії кордону, звідки в подальшому й переправлятимуть дану особу до іншої держави). Проте наразі ми дещо змінили пріоритети в цьому напрямі. Відтак відстеження руху осіб, причетних до незаконної міграції, здійснюється не лише по Закарпаттю. Посилений контроль поширюється ще до в'їзду в область, починаючи з Львівщини (найважливішими об'єктами є залізничне сполучення, головні автошляхи та перевали). Основною трасою, яку незаконні мігранти долають, аби потрапити до кордону, є Львів-Ужгород. Отож, ми у співпраці з Чопським прикордонним загonom, місцевими підрозділами МВС та СБУ зосереджуємо тут найбільшу увагу. Позитивними затриманнями можна похвалитися і на межі Чернівецької та Закарпатської областей (ВПС «Ділове»).

Якщо ж підсумувати «географію» протиправної діяльності по ділянці прикордонного загону, то вона виглядатиме таким чином: канали нелегальної міграції правопорушники намагаються

— Безумовно цей аспект є принциповим під час прийняття рішення на охорону державного кордону. Тут хочу звернути увагу на те, що ми все-таки несемо службу на кордоні з країнами, що є членами ЄС. Не варто недооцінювати результативність роботи їхньої поліції. Хоча є цілий ряд правопорушників, які все-таки намагаються орга-

З іншого боку, можна говорити про соціальний аспект даного нововведення. З моменту його дії громадяни, які проживають у прикордонні, втратили можливість додаткового заробітку для сімейного бюджету, що може негативно позначитися на криміногенній ситуації та призвести до активізації контрабандної діяльності.

ДОВІДКА «ПУ»:

З початку року на ділянці Мукачівського прикордонного загону пропущено 1,96 млн. осіб і понад 687 тисяч транспортних засобів. Протягом 7 місяців поточного року, порівняно з аналогічним періодом 2011 року, на 33% зменшилася кількість спроб незаконного перетину держкордону, разом з тим на 24% збільшилася кількість затриманих нелегальних мігрантів — 61 особа. Загалом, кількість затриманих правопорушників, порівняно з аналогічним періодом минулого року, збільшилася вдвічі. У 45 випадках спроб контрабандного переміщення сигарет місцевими прикордонниками затримано 145 тисяч пачок тютюнових виробів.

нізувати транскордонні канали переміщення наркотиків і зброї. Нинішнього року, зокрема, спільно з представниками СБУ, затримано 2 одиниці зброї. Проте, хоча підкреслити, що зловмисники були добре підковані в знанні законодавчої бази і врахували всі юридичні тонкощі. В зібраному вигляді вони зброю не перевозили, а просто-напросто виймали з неї деякі деталі. Відповідно даний пристрій класифікувати як зброю вже не можна. Цю ситуацію було взято під контроль і, як свідчать подальші результати, не даремно. Адже невдовзі на місці проживання вищезгаданих «юристів» виявлено не лише зброю, а й вибухову речовину. Отож, хотілося б підкреслити, що персонал загону налаштований на протидію всім видам правопорушень, які намагаються реалізувати зловмисники.

— Юрію Леонідовичу, нинішнього року Угорщина ввела в дію певні ліміти на ввезення палива з території України. Як це позначилося на транспортному потоці та загальній ситуації в пунктах пропуску Мукачівського прикордонного загону?

— Хочу сказати, що загалом згадане нововведення дало результат — на 25% зменшився транспортний потік на ділянці відповідальності загону. А це у свою чергу позначилося на зменшенні навантаження на пункти пропуску. Відтак у персоналу з'явилося трохи більше часу на перевірку паспортних документів, огляд транспортних засобів, аналіз тих категорій осіб, які прибули в пункт пропуску, тощо.

— Успіхами загону його керівник може похвалитися завдяки якійсь роботі персоналу. Як Ви можете охарактеризувати стан укомплектування персоналом та рівень підготовки молоді, яка розпочинає службу за контрактом?

— Рівень укомплектування персоналом Мукачівського прикордонного загону (65%) дає змогу на належному рівні виконувати всі завдання, що визначаються перед ним. Як це не дивно, юнаки останнім часом не дуже охоче виявляють бажання служити Батьківщині. Натомість, ми стаємо свідками іншого процесу — дівчата все частіше хочуть пов'язати своє майбутнє з військовою службою. На рахунок останнього факту, можу сказати одне — це лише тішить. Ця категорія персоналу нічим не поступається своїм колегам чоловічої статі, а не рідко навіть у чомусь і перевершує. Перш за все, жінка дуже добре проявляє себе як організатор, керівник та аналітик. Аналізуючи результати роботи відділів, служб безпосередньо в прикордонному загоні, часто за приклад я ставлю саме жінок, оскільки вони до поставлених завдань підходять дуже відповідально. Звичайно, коли мова заходить про надзвичайну ситуацію на кордоні (силовий опір порушника чи хоча б його переслідування і затримання), перевагу варто надавати військовослужбовцям-чоловікам. Тут не можна говорити про переваги тієї чи іншої статі у військовій службі, просто є роль, відведена жінці, а є роль суто для чоловіка. ■

РОБОТА З НЕЛЕГАЛАМИ

Тривалий час у Мукачівському прикордонному загоні проводилися роботи з реконструкції спеціального приміщення. Тепер тут можуть пишатися сучасним пунктом тимчасового тримання, який функціонує уже місяць і відповідає всім вимогам не лише вітчизняного законодавства, але й міжнародних стандартів.

Леся ФЕДОРОВА,
Валентина ЛАЗАРЧУК,
фото Валерія ОЛІЙНИКА

З 2002 по 2008 рік у підпорядкуванні Мукачівського загону було місце тимчасового тримання «Павшино», в стінах якого побувало понад 9 тисяч нелегалів. В основному це вихідці з Афганістану, Пакистану, Сомалі, Китаю, В'єтнаму тощо.

Якщо раніше місцеві охоронці рубежу затримували до 250 осіб за місяць, то зараз цей показник у середньому коливається в межах 10-15 чоловік. Проте необхідність у приміщенні для тримання нелегалів не зникла повністю. Тому 2008 року створили ПТТ на базі гуртожитку, який орендували у Львівської залізниці. Тут утримувалися жінки та неповнолітні (було передбачено одночасне утримання 47 осіб). А ось чоловіків, яких затримували на ділянці Мукачівського загону, направляли до ПТТ Чопського прикордонного загону. Саме таким чином виглядала система тримання правопорушників у Закарпатському регіоні.

Проте незабаром було прийнято рішення щодо реконструкції ПТТ на території Мукачівського загону. Отож у період із серпня 2011 по березень нинішнього року тут здійснювалися відповідні роботи, по завершенні яких і відбулося його відкриття.

Облаштування даного приміщення здійснювалося на найвищому рівні та з урахуванням усіх можливих нестандартних ситуацій, що можуть тут трапитися. Зокрема, ПТТ оснащено необхідними режимними і технічними засобами. Система відеоспостереження (до того ще й обладнана так званими «антивандальними сітками», що захищають камери від спроб пошкодження) дає можливість записувати все, що відбувається у стінах приміщення. Відеокамери встановлені у всіх режимних блоках, за винятком тих, у яких перебувають жінки з дітьми. Записана інформація зберігається протягом двох місяців. Під час встановлення системи інженерних засобів доволі вдало застосували сигналізаційний прилад «Хміль».

Для того, аби забезпечити безпеку незаконному мігранту під час впізнання підозрюваної в пособництві особи, було вирішено об-

Тридобовий «Готель» за ґратами

лаштувати окрему кімнату із вкритим дзеркальною плівкою склом та звукоізоляцією. До речі, даним приміщенням зможуть, за необхідності, користуватися й представники СБУ та МВС.

За період функціонування ПТТ у його стінах вже встигли побувати 7 незаконних мігрантів, з Бангладеш, Грузії та Молдови.

Протягом трьох діб, на які затримується незаконний мігрант, його забезпечують триразовим харчуванням, кошти на яке виді-

ляються з державного бюджету. Крім того, кожному із затриманих благодійні організації надають додатковий продуктивний набір з урахуванням особливостей національної кухні. Для того, аби затриманий мав змогу повідомити рідних про своє місце перебування, міжнародні організації забезпечують його можливістю зателефонувати в будь-яку точку світу (щоправда лише один раз).

Сьогодні тут функціонує капличка для задоволення духовних

потреб затриманих. Враховуючи багатонаціональність «жителів» ПТТ, у подальшому передбачається дообладнання ритуального містечка. В ньому мігранти, залежно від віросповідання, зможуть молитися.

Загалом Мукачівський пункт тимчасового тримання розрахований на 18 осіб: по троє затриманих у камері. Для чоловіків виділено 4 камери, інші дві призначені для утримання в них жінок, дітей чи сімей.

ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

Стримати «Червоного півня»

«Останнім часом Україна потерпає від пагубної спеки, яка призвела до пожеж у лісах Криму. Понад 8 гектарів землі опустошив вогонь, лише за одну ніч цей показник зріс на 5 гектарів. Більше того, вже є жертви стихії» – йдеться в одному з повідомлень прес-служби МНС України. Держрубіж, який подекуди проходить лісною територією, степом, поблизу торфовищ, теж територія пожежонебезпечна, тож у прикордонному відомстві України для запобігання надзвичайним ситуаціям здійснюється цілий комплекс заходів.

Валентина ЛАЗАРЧУК

– На сьогоднішній день утримується надзвичайно спекотна погода, переважно без опадів. Температурний фон у країні перевищує норму на 4-9 градусів. Найближчими тижнями, на жаль, характер погоди не зміниться. Є передумови, що ми наблизимося до показників 2010 року, коли спостерігалися рекордно високі температури протягом тривалого періоду, – повідомив заступник директора Українського гідрометцентру Анатолій ПРОКОПЕНКО.

Є ймовірність того, що 8-10 серпня температура в Криму сягне +40°C. А це вже показник стихійно небезпечного гідрометеорологічного явища. На сьогодні небезпечну межу перетнули Волинська, Рівненська, Житомирська та Вінницька області, де температура повітря перевищила +35°C.

У південних та східних областях оголошено найвищий (5) рівень пожежної небезпеки, на крайньому заході та Карпатах – 3 рівень, на решті територій – високий (4) рівень пожежної небезпеки.

Отож, як бачимо, погодна ситуація в країні не з приємних. Особливо, якщо

враховувати скільки пожеж виникає в лісистих місцевостях. А через спеку та вітер гасити їх вкрай важко.

Особливу увагу на важливість питань пожежної безпеки звертає Прем'єр-

міністр України Микола АЗАРОВ. Він вимагає від керівників на місцях чітко організувати виконання постанови Уряду щодо посилення профілактичних заходів з протидії пожежам. Глава Уряду надав відповідні доручення підрозділам МВС, МНС, Державному агентству лісових ресурсів, керівникам органів місцевої влади. Дані доручення обмежують відвідування лісів на період спеки, аби не допустити ймовірних загорань та передбачають вжиття всіх необхідних запобіжних заходів.

Весняно-літні періоди останніх двох років супроводжувалися складними погодними умовами, що були спричинені сухою та спекотною погодою. Як свідчать статистичні дані Державної інспекції техногенної безпеки України, у 2009-2011 роках найбільша кількість пожеж в Україні припадала на квітень, серпень і вересень. Протягом цього часу неодноразово виникали пожежі на кордоні та контрольований прикордонних районах, які ліквідовувалися спільними зусиллями підрозділів МНС, Держприкордонслужби та Держлісагентства. Зважаючи на це та з метою підвищення стану пожежної безпеки і забезпечення належної проти-

техногенної безпеки на базі Інституту державного управління у сфері цивільного захисту (м. Київ).

– Наразі в прикордонному відомстві вживаються заходи щодо посилення пожежної безпеки у підрозділах на всіх рівнях. Організовано дієву систему моніторингу за станом пожежної безпеки у місцях несення служби та дислокації прикордонних підрозділів, – зазначає начальник служби пожежної безпеки Адміністрації Держприкордонслужби державний службовець Ігор КУЩ.

Пожежно-технічні комісії, в першу чергу, звертають особливу увагу на ті об'єкти, що розташовані в лісах та біля торфовищ. Для того, аби у будь-який момент бути готовими до надзвичайних ситуацій, що можуть трапитися поблизу державного рубежу, посилено перевіряється рівень готовності штатних і позаштатних пожежних команд.

За словами Ігоря Вікторовича, особлива увага приділяється тренуванням та інструктажам з усіма категоріями військовослужбовців щодо заходів пожежної безпеки як під час виконання службових обов'язків, так і під час відпочинку. Підвищено рівень практичної взаємодії з підрозділами МНС України, територіальними органами держлісоохорони та керівництвом міжгосподарських лісгоспів щодо порядку дій у разі виникнення пожежі.

Варто зауважити, що боротьбу зі стихією не можна покладати лише на плечі підрозділів, які за це безпосередньо відповідають. Необхідно, щоб кожен громадянин свідомо підходив до цієї проблеми. Тому, дотримуючись елементарних правил пожежної безпеки, можна звести до мінімуму людський фактор у виникненні пожежі.

пожежної охорони органів Держприкордонслужби у весняно-літній період 2012 року, у відомстві проводиться ціла низка заходів.

На належному рівні організована робота ситуативної групи, що негайно реагуватиме на загрози гідрометеорологічного характеру. Напередодні весняно-літнього пожежонебезпечного періоду в Навчальному центрі ДПСУ та Академії пожежної безпеки МНС України (м. Черкаси) проводилися навчання 20 військовослужбовців відомчої пожежної охорони та 3 осіб

Як охоронявся кордон сто-двісті років тому? Чи багато змінилося з тих пір і в який бік? Щоб наочно це уявити, корисно ознайомитися із діяльністю Прикордонної Стражі (1819-1893 роки) та Окремого корпусу прикордонної стражі (1893-1917 роки) Російської імперії (ПСРІ), яка ще століття тому вартувала, зокрема, й зовнішні рубежі більшості сучасних українських земель, що входили до складу царської Росії.

Ігор КУКІН

На початку 1900-х років російські прикордонні органи були зведені в 26 бригад та 2 особливих відділи, які виконували завдання на території 9 митних округів. Бригади поділялися на відділи, загони та пости (кордони).

ТАКТИКА ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ

Служба прикордонних нарядів здійснювалася на двох лініях: безпосередньо на лінії кордону та на відстані до 5 верст (5,33 км) від нього. Перша лінія охоронялася патрульними, секретами, роз'їздами, обходами, а також черговими на прикордонних постах. Обходи та роз'їзди висилалися від кожного прикордонного поста по черзі, безперервно у дві сторони. Вночі, в туман та дощ кількість патрулів та секретів збільшувалась, роз'їзди та обходи висилались частіше. З утворенням льоду контроль за прикордонними річками посилювався.

Для організації служби нарядів та їх безперервного пересування між постами вздовж лінії кордону прокладалась патрульна дорога. Будівництво нових та оновлення старих будівель, утворення городів, пашні на відстані 875 сажнів (1,87 км) від лінії кордону заборонялось, за винятком окремих селянських господарств, які не створювали перешкод для виконання завдань прикордонної служби.

Друга лінія охоронялася за необхідності лише роз'їздами, які несли службу на відстані до 5 верст від лінії державного кордону та могли висилатися не далі найближчого до лінії державного кордону населеного пункту. Наряди з другої лінії надавали допомогу колегам з першої лінії при візуальному спостереженні переслідування правопорушника або за отриманою через нарочного вимогою.

СЛУЖБА НАРЯДІВ

Основним видом прикордонних нарядів був патруль, який призначався у складі одного або більше прикордонників. Їхня служба полягала у пішому патрулюванні певної ділянки кордону та за основними правами, обов'язками, відповідальністю прирівнювалася до несення варті. Ділянки держкордону, які охоронялися патрулями, були пронумеровані та позначалися природними або спеціально встановленими спорудами.

Патрульному заборонялося спати, курити, співати, свистіти, розмовляти без необхідності зі сторонніми особами, робити прийомні зі зброєю, розважатися будь-чим, відлучатися з ділянки відповідальності за винятком виникнення службової необхідності. На відкритих ділянках патрулю дозволялось нести службу нерухомо шляхом візуального спостереження за всією визначеною площею.

Прикордонний наряд секрет у складі не менш 2 осіб виставлявся в нічний час або за наявності інформації про можливу протиправну діяльність. Склад секрету мав обов'язки патруля, але був зобов'язаний затримувати поодиноких контрабандистів без шуму та пострілів.

Роз'їзд та обхід мали такі ж обов'язки як патрулі. Вони висилалися ліворуч та праворуч прикордонного поста й додатково здійснювали перевірку несення служби патрулями. На відміну від патрулів зміна цих нарядів могла здійснюватися як на

місцевості, так і в підрозділі. При виявленні слідів незаконного перетину кордону роз'їзди та обходи мали почати переслідування правопорушника, видаляючи за собою сліди для запобігання використанню їх іншими особами.

СТІЙ! СТРІЛЯТИ БУДУ!

Наряди несли службу з табельною зброєю: на конях – з револьверами, зарядженими 6 патронами, та шашками, піші – із зарядженою штатною кількістю боеприпасів гвинтівкою з примкнутим багнетом. У патронташ споряджалась повна кількість боеприпасів, його кришка повинна була бути відкритою та один патрон з пачки обов'язково вилучався. Входити із зарядженою зброєю до житлових приміщень було категорично заборонено.

Під час несення служби прикордонний наряд (за винятком секре-

На другій лінії стріляти дозволялось лише при нападі, який неможливо відбити холодною зброєю або якщо нападники мали чітко виражений намір застосувати вогнепальну зброєю.

Заборонялось стріляти в осіб, які вже опинились на території суміжної країни або ще не переправились на територію Російської імперії. Особи, які неправомірно застосовували зброю, підлягали суду.

ЗА СИГНАЛОМ ТРИВОГИ

Під час переслідування зловмисників прикордонникам заборонялось заходити

Діжку вина затримав – на більш як дві отримав

На кожному прикордонному посту призначався черговий, який повинен був знаходитись біля кордонного стовпа, що розташовувався при вході в приміщення підрозділу. При цьому він мав спостерігати за ділянкою держкордону в межах прямої видимості та сигналами тривоги, а також особисто перевіряти у молодших чинів зброю під час їхнього повернення зі служби. Додатково черговий відповідав

ту) був зобов'язаний двічі окликнути осіб, які незаконно перетинали кордон, та наказати їм повернутися. Силове затримання проводилося лише за невиконання цих вимог. Додатково на наряди покладалась обов'язок щодо затримання порубщиків дерев, дезертирів, волоцюг, підозрілих осіб, надання допомоги особам, які гинуть на воді, тощо.

в приватні будинки, питні заклади, якщо вони не були безпосередніми свідками переховування там правопорушників. У разі виявлення слідів та неможливості затримання правопорушника прикордонний наряд піднімав тривогу пострілом. На випадок дій за сигналами тривоги на кожному посту призначався черговий об'їждчик, який тримав свого коня осідланим. Визначались завдання щодо дій за сигналами тривоги вільним від служби військовослужбовцям.

Структура органів та підрозділів ПСРІ

Органи та підрозділи ПСРІ		Сучасний еквівалент
найменування	статус керівника	
Бригада	полковник (генерал-майор)	Прикордонний загін
Відділ	підполковник	Відділ прикордонної служби
Загін	ротмістр (штабс-ротмістр)	
Пост (кордон)	унтер-офіцер	Прикордонний пост

за підтримання внутрішнього порядку, слідкував за температурним режимом у підрозділі та утриманням коней. За відсутності старшого прикордонного поста, черговий здійснював прийом пакетів та передачу їх нарочним об'їждчиком на сусідній прикордонний пост.

За наявності пунктів пропуску на ділянці відповідальності від прикордонного поста призначалися вартові та конвойні біля митної рогатки (шламбаума) та вартові біля шлагбаума застави другої лінії. Старший поста був зобов'язаний роз'яснювати складу наряду його обов'язки, визначати напрямки, на які слід звертати більшу увагу під час несення служби.

Вогнепальна зброя могла застосовуватися, якщо інші способи силових дій було вичерпано. Варіанти використання зброї було чітко обмежено: для нанесення не смертельного (за можливості) поранення після двічі поданого та проігнорованого окрику «Стій! Стріляти буду!» та вчинення опору; на знищення – при виявленні озброєної (будь-якими засобами або предметами) групи осіб після двічі поданої команди «Розійтись!» та пострілу вгору. Постріл мав бути одиночним. Другий же дозволялось робити за збереження загрози прикордоннику. Без попередження стрільба починалася у разі явного нападу на наряд, а також при спробі втечі затриманого з карантину.

РАЗОМ ІЗ ПОЛІЦІЄЮ

Завдання з охорони кордонів Російської імперії не були прерогативою виключно прикордонників, а покладалась на різні взаємодіючі між собою структури. Так, переслідування правопорушника силами прикордонної стражі здійснювалось лише в межах прикордонної смуги. Якщо затримати правопорушника не вдалося, старший прикордонного наряду в найближчому населеному пункті повинен був зробити заяву місцевій поліції, яка продовжувала пошук надалі. Отримана від поліції розписка надавалася по команді.

Затримані персоналом прикордонної стражі дезертири, безпаспортні, волоцюги або підозрілі особи передавались до місцевої поліції під розписку, яка направлялась по команді для витребування винагороди.

Під час виконання обов'язків прикордонники мали право вимагати від суду, поліції, мешканців прикордоння сприян-

Розміри грошової винагороди за правильно затримані товари

Вид затриманого товару	Заходи впливу на правопорушника	Розмір винагороди за припинення правопорушення
Товар з нульовою ставкою мита	Штраф – 10% від вартості товару	100% суми штрафу
Ввізний товар	Штраф у розмірі 2-5 ставок мита та конфіскація товару	Близько 47% доходу* від продажу товару
Вивізний товар	Штраф у розмірі 2-5 ставок мита без конфіскації товару	80% отриманого штрафу без врахування 1 ставки мита
Заборонені для переміщення товари	Штраф – 200% від вартості товару та його конфіскація	40% доходу* від продажу конфіскованого товару
Порох	Конфіскація в казну	Подвійна вартість пороху
Вино в бочках	Конфіскація товару та штраф у розмірі подвійної ціни вина	1/2 від виручки за продаж вина та 100% суми сплаченого штрафу
Вино в пляшках	Штраф у розмірі 2-5 ставок мита та конфіскація товару	50% суми штрафу та 46% доходу* від продажу вина
Заборонена література та листівки	Вплив не визначено	По 10 коп. за книгу, 1 руб. за 1 пуд листівок
Знаряддя контрабандної діяльності	Конфіскація вилучених засобів	Сума доходу* від продажу возів, кінської упряжі, річкових суден (сума доходу від продажу коней надходила в казну)

* Під доходом, з якого нараховувалась сума винагороди, розумілась вартість товарів з відрахуванням витрат на їх транспортування та продаж.

ня при затриманні контрабандистів. Усі представники взаємодіючих органів, незалежно від чинів та військових звань, повинні були підкоритися розпорядженням старшого наряду.

КОНТРАБАНДИ – СТОП!

Обшук місць укріття контрабанди та її виймка мали проводитись лише в денний час доби та виключно офіцером. До початку проведення цих заходів старший посту (кордону) повинен був виставити варту для унеможливлення вивезення або знищення предметів контрабанди. Обшук проводився в присутності власників будинків або приміщень, мирового судді або слідчого, а за їх відсутності старшої посадової особи місцевої поліції та двох понятих.

ОПЕРАТИВНА СКЛАДОВА

Кожний молодший чин повинен був ознайомитись із всіма бродами, стежками, річками та їх берегами, кущами та лісами на своїй ділянці для використання їх особливостей під час затримання правопорушників. Також молодші чини повинні були не допускати у побутових умовах конфліктів з місцевим населенням, спостерігати за ним із метою виявлення осіб, які займаються протиправною діяльністю, збирати відомості про закордонних мешканців, які займаються контрабандною діяльністю, вивідувати через мешканців прикордоння інформацію про знаходження місць, де накопичуються контрабандні товари.

Співробітники інших відомств не мали права самостійно реалізувати інформацію про здійснення контрабандної діяльності. Вони повинні були надати таку інформацію на найближчий пост прикордонної стражі, після чого набували права участі у спільному несенні прикордонної служби для реалізації випереджувальних даних обстановки. У разі затримання контрабанди заявник випереджувальної інформації мав право на отримання грошової винагороди незалежно від його відомчої належності та участі у силових діях.

АНТИКОРУПЦІЯ

Для запобігання зловживанням із боку військовослужбовців ділянки для несення служби прикордонними нарядами обирались виключно жеребом перед виходом на кордон. Старшим на прикордонних постах заборонялось робити записи у книгу нарядів до визначеного для проведення жеребу часу. Зміна патрулів проводилась тільки на ділянці кордону.

ВИГІДНА СПРАВА

Під правильним затриманням розумілося затримання товарів разом з особою, яка незаконно їх переміщувала через кордон. Виконання цієї умови передбачало виплату грошової винагороди. Вона розподілялася пропорційно залежно від особистого внеску осіб, які надавали інформацію або реалізовували її. У разі затримання контрабанди без власника винагорода в розмірі 15 відсотків суми штрафу сплачувалося особі, яка надавала достовірні відомості про власника товару.

Якщо сума винагороди за затримання контрабанди була незначною, а нижні чини проявили особливу старанність, тоді за клопотанням командування розмір винагороди міг бути збільшений міністром фінансів за рахунок казни. При затриманні особи, яка чинила опір прикордонному наряду, видавалася винагорода в розмірі 45 рублів. За особливу хоробрість у озброєних сутичках прикордонники нагороджувались золотими і срібними медалями «За хоробрість». Залежно від ступеня медалі військовослужбовець додатково та регулярно отримував від 1/3 до 1,5 окладу за посадою.

Для оцінки вагомості грошових винагород можна згадати, що на початку 1900-х років селяни в будь-яку погоду виконували важку роботу лише за 10 – 15 копійок на добу.

...І ЧЛЕНІВ ЇХНІХ СІМЕЙ...

Звернення керівництва ПСРІ до персоналу від 20 травня та 13 липня 1896 року містять заклик щодо обговорення проекту облаштування шкіл-притулків для безоплатної підготовки дітей військовослужбовців для вступу до навчальних закладів та збирання пропозицій для покращення умов навчання доньок офіцерів у віддалених гарнізонах.

Згідно з відомостями циркулярів ПСРІ у 1895 році на потреби виховання дітей військовослужбовців було надано грошову допомогу та сплачено стипендій на загальну суму 72 тис. 199,42 руб. (відповідно до бюджету на зазначені цілі передбачалося 72 тис. 10,24 руб.). У зв'язку з тим, що сукупність витрат наводилась за кожне півріччя 1895 року окремо, то можна вважати, що не менше ніж 642 дітям прикордонників була надана грошова допомога для навчання. Усього на той час у ПСРІ було 1284 офіцери. Тобто практично всі діти офіцерів могли відчувати турботу прикордонного відомства.

Батьківщину захищати – дорогого варте

Із давніх-давен влада, як правило, з турботою ставилася до офіцерів — людей, які присвятили своє життя важкій та небезпечній професії захисника Вітчизни. Не є винятком і Російська імперія, в армії якої доводилося служити багатьом нашим предкам.

Едуард ПРИШУТОВ,
«Народна армія»

У царській Росії за військову службу в нагороду дарували землю, давали у володіння помістя — наділяли «двором», звідси і пішла назва «дворяни». Пізніше за службу офіцери отримували платню (грошове забезпечення), при цьому тодішня історія не знає випадків зниження офіцерської платні — її лише підвищували. Так, за царювання Петра I грошове забезпечення офіцерів збільшувалося 5 разів.

Тоді ж, до речі, був період, коли офіцери отримували платню продовольством — армійськими порціями. Один порціон складався з 1 кг хліба, 500 г м'яса, чверті літра вина і 3 пива. Пізніше порціони були переведені за тодішніми цінами в гроші. Прапорщик отримував грішми вартість 5-ти порціонів на день, а полковник — 50-ти. Окрім платні, офіцерам щорічно видавалися гроші на коня та річний запас фуражу для нього. Капітан отримував 20 кінських норм, а фельдмаршал — 200. Зрозуміло, що усі ці гроші коні не могли «проїсти». Такий порядок слугував своєрідним запобіжником, який зберігав гаманець офіцера від інфляції.

Двічі збільшував грошове забезпечення офіцерів Олександр I: у 1801 році, коли зійшов на трон, і у 1805-му — у зв'язку з підготовкою до війни з Наполеоном. Офіцерам, які брали участь у воєнних діях, грошове забезпечення збільшувалося у півтора рази. Ті офіцери, котрі відзначилися в бою, у службі й мали ордени, одержували за нагороди матеріальну винагороду. Так, за головний бойовий офіцерський орден Святого Георгія виплачувалася винагорода: за Георгіївський хрест 4-го ступеня — 1/3 річного грошового забезпечення, 3-го ступеня — 2/3, 2-го — річний оклад, 1-го — півтора річних оклади. Будь-який ступінь цього ордена давав право на спадкове дворянство.

Із другої половини XIX століття офіцерам стали виплачувати «квартирні» гроші. Їх розмір визначався розрядом міста, в якому стояв полк. У Петербурзі це було — 25 руб., у Києві та Одесі — 22 руб. 69 коп., у закутковому містечку — 8 руб. (у ті часи квартира в Києві та Одесі коштувала 30-50 руб.) Норми житла для офіцерів були за нинішніми мірками більш ніж задовільні: командиру роти мала виділятися квартира площею 60 м², командиру полка — 95 м². Для опалення та освітлення квартир офіцерам виплачувалися «дров'яні» та «освітлювальні» гроші. Видавалися кошти й на утримання денщиків, кількість яких залежала від чину та посади офіцера.

Це були додаткові виплати. Основні ж оклади стрійових офіцерів уже на початку XX століття, перед Першою світовою війною, становили на рік (разом зі столовими грішми): підпоручика — 840 руб., поручика — 960 руб., штабс-капітана — 1080 руб., капітана (ком. роти) — 1740 руб., підполковника (комбата) — 2400 руб., полковника (ком. полку) — 3900 руб., генерал-майора (комбрига) — 4800 руб., генерал-лейтенанта (комдива) — 6000 руб., генерала (комкора) — 7800 руб., генерал-фельдмаршала — оклад визначався імператором персонально.

Офіцерам, які проходили службу в Туркестані, Забайкаллі, Амурській та Тургайській областях, до основного окладу надавалася надбавка. Після тривалої служби в цих регіонах офіцери отримували цю надбавку до кінця служби.

Щоб визначити, що ж могли купити у той час офіцери на гроші, які вони отримували, наведемо середні ціни на основні продукти харчування за 1 кг на київських ринках у 1913 році: борошно пшеничне — 13 коп., борошно житнє — 6 коп., хліб пшеничний — 12 коп., хліб житній — 10 коп., картопля — 2 коп., буряк — 2 коп., крупа гречана — 16 коп., крупа пшона — 9 коп., рис — 20 коп., горох — 10 коп., олія — 33 коп., масло вершкове — 1 руб. 31 коп., молоко — 12 коп. за 1 л., сир — 20 коп., свинина — 38 коп., телятина — 32 коп., баранина — 36 коп., солонина — 37 коп., щука — 63 коп., карась — 69 коп., яйця — 31 коп. за 1 дес., цукор (пісок) — 25 коп.

Як бачимо, ціни цілком помірні. Невисокими вони були і на речовому ринку. Завдяки таким цінам та наведеним окладам рівень фінансового забезпечення офіцерів у той час давав їм можливість на більше ніж пристойне життя. У такий спосіб влада підтримувала у суспільстві високий соціальний статус офіцерського корпусу.

ПОНЕДІЛОК, 6 СЕРПНЯ 2012 РОКУ

12:20 «ЗАВТРА НЕ ПОМРЕ НИКОЛИ»

За романом Яна Флеммінга із серії «Джеймс Бонд – агент 007». Медіамагнат Еліот Карвер поставив собі за мету приєднати до своєї імперії Китай. Проте обережні китайці не поспішають давати свою згоду...

ICTV

22:00 «НЕЙМОВІРНИЙ ХАЛК»

Історія лікаря Брюса, який шукає ліки від свого незвичайного захворювання, що перетворює його на гігантського зеленого монстра. Переховуючись від армії, Брюс майже знаходить ліки, але всі зусилля даремні...

УКРАЇНА

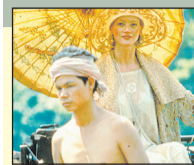
22:45 «ЗГАДАТИ ВСЕ»

2048 рік. Простому робітязі Дагу Куйей часто сниться один сон – нібито він живе на Марсі... Хоча він там, у марсіанській колонії землян, ніколи не бував. Однак насправді Дагу тільки здається, що не бував.

1+1

00:05 «У ПОШУКАХ ПРИГОД»

Вуличний клоун, який займається крадіжками, тікає від поліції на піратському судні. Заопленений у рабство герой потрапляє у школу бойових мистецтв на занедбаному острові і стає переможним борцем.

НТН

Table with columns: PERШИЙ, ІНТЕР, ІНТЕР. Lists programs like 'Заголови', 'Від першої особи', 'Хазяїн у домі'.

Table with columns: 1+1, ICTV. Lists programs like 'ТСН', 'М/с «Тімон і Пумба»', 'Т/с «Дайшники»'.

Table with columns: СТБ, НОВИЙ. Lists programs like 'Документальний детектив', 'Т/с «Комісар Рекс»', 'Неймовірна правда про зірок'.

Table with columns: НТН, УКРАЇНА, ФУТБОЛ. Lists programs like 'Х/ф «Лінія смерті»', 'Правда життя', 'Події', 'Футбол'.

ВІТОРОК, 7 СЕРПНЯ 2012 РОКУ

06:35 «ОЛЕКСАНДР МАЛЕНЬКИЙ»

У травні 1945-го року на звільненій території Німеччини протягом двох днів радянські солдати успішно провели операцію з порятунку дитячого будинку від нападу групи вервольфівців...

НТН

13:35 «А ВИ ЙОМУ ХТО?»

Женя працює медсестрою у поліклініці, їй 28 років, вона незаміжня, у зв'язку з чим дуже страждає. На зустрічі однокласників вона бачить Віктора, у якого була закохана у школі, і розуміє, що до цих пір любить його.

1+1

00:00 «ЧЕРВОНА СПЕКА»

Російський мільйонер та американський поліцейський об'єднуються проти банди торговців наркотиками. Ви маєте унікальну можливість побачити Арнольда Шварценеггера у ролі «найбільш російського» мільйонера у світі.

1+1

03:30 «АХ, ВОДЕВІЛЬ, ВОДЕВІЛЬ»

Старий російський актор вирішує покинути театр, а його молоденька донька, навпаки, мріє стати актрисою. Щоб не виходити заміж за відставного воюючого і потрапити на сцену, Вірочка вигадує масу неймовірних розіграшів...

СТБ

Table with columns: PERШИЙ, ІНТЕР, ІНТЕР. Lists programs like 'Хазяїн у домі', 'Невідоме від відомих', 'Країна on-line'.

Table with columns: 1+1, ICTV. Lists programs like 'Служба розшуку дітей', 'ТСН', 'М/с «Тімон і Пумба»'.

Table with columns: СТБ, НОВИЙ. Lists programs like 'Т/с «Комісар Рекс»', 'Неймовірна правда про зірок', 'Х/ф «Шалене кохання»'.

Table with columns: НТН, УКРАЇНА, ФУТБОЛ. Lists programs like 'Х/ф «Олександр маленький»', 'Правда життя', 'Події', 'Футбол'.

П'ЯТНИЦЯ, 10 СЕРПНЯ 2012 РОКУ

20:55 «ЗОЛОТИЙ КОМПАС»

НОВИЙ КАНАЛ

Дванадцятирічна Ліра вирушає у дивовижну подорож до Північного полюсу на пошук свого викраденого друга. На шляху дівчинці відкриються таємниці її минулого та неймовірний зв'язок із паралельним виміром.

Table with TV schedules for various channels including PERSHYY, INTER, 1+1, ICTV, STB, NOVIY, NTN, and UKRAINA.

22:45 «УНІВЕРСАЛЬНИЙ СОЛДАТ-2»

1+1

З 1953-го року уряд США розробляє виробництво воїнів майбутнього із загиблих солдат, використовуючи їх генетичний код. Брати по зброї, без спогадів, без почуттів, без жалю. Проте один з них вирішує стати людиною...

Table with TV schedules for various channels including 1+1, ICTV, STB, NOVIY, NTN, and UKRAINA.

23:50 «БІЛИЙ ШКВАЛ»

НТН

1960-й рік, вітрильна бригантина «Альбатрос» під командуванням капітана Крістофера Шелдона вирушила у навколосвітнє плавання. Не всім членам екіпажу судилося залишитися серед живих...

Table with TV schedules for various channels including STB, NOVIY, NTN, and UKRAINA.

00:10 «СМЕРТЬ ЇЇ ЛИЧИТЬ»

УКРАЇНА

Хто може похвалитися тим, що йому вдалося повернути свою молодість? Дві головні героїні фільму можуть. Вони дозволили собі таку розкіш за допомогою еліксиру молодості. Однак з хімією жарту кепські...

Table with TV schedules for various channels including NTN, UKRAINA, and FUTBOЛ.

СУБОТА, 11 СЕРПНЯ 2012 РОКУ

16:05 «ОГАРЬОВА, 6»

ІНТЕР

За повістю Ю.Семенова. На Пригорський ювелірній фабриці виявлено велике розкрадання, а в Москві скоєно два вбивства і зафіксовано спробу згвалтування. Як не дивно, ці злочини мають сполучну ланку.

Table with TV schedules for various channels including PERSHYY, INTER, 1+1, ICTV, STB, NOVIY, NTN, and UKRAINA.

19:00 «І ЦІЛОГО СВІТУ ЗАМАЛО»

ICTV

Сім'я Електрик Кінг знайшла нафту в Азербайджані. Після краху радянської влади її батько Роберт продав живі справи. Електрик вкрав її. Її батько звернувся за допомогою до Мі-6 і начальниця Бонда відправляє його на завдання...

Table with TV schedules for various channels including 1+1, ICTV, STB, NOVIY, NTN, and UKRAINA.

00:05 «УБИЙ МЕНЕ НІЖНО»

1+1

Фатальна зустріч із чарівним хлопцем змінила життя Еліс. Розлучившись із надійним другом, вона кидається в обійми Адама. І лише після весілля Еліс усвідомлює, що нічого не знає про свого чоловіка.

Table with TV schedules for various channels including STB, NOVIY, NTN, and UKRAINA.

01:10 «ШИРЛІ-МИРЛІ»

СТБ

Брати-близнюки, які виростили у різних сім'ях, не знаючи один про одного, обирають різні шляхи. Один з них стає циганським бароном, другий – музикантом зі світовим ім'ям, а третій – найавторитетнішим у СНД аферистом...

Table with TV schedules for various channels including NTN, UKRAINA, and FUTBOЛ.

ФОТОКОНКУРС «КРАСУНЯ У ПОГОНАХ – 2012» ТРИВАЄ...

Бажаючі взяти участь у конкурсі мають надіслати до редакції газети «Прикордонник України» кольорові художні фото у стилі «мілітарі» розміром від 10х15 до 30х40 см. Разом із фото має бути надана коротка інформація про конкурсантку (вік, освіта, військове звання, посада, вислуга років на військовій службі, сімейний стан, уподобання), а також поштова адреса та контактний телефон учасниці. Фото конкурсанток проходять попередній відбір журі конкурсу. Найкращі з них будуть надруковані на шпальтах газет «Прикордонник України», «Народна армія» та «Іменем закону», журналу «Камуфляж», а також розміщуватимуться на сайтах видань і відомств. За підсумками кожного місяця обираються учасниці фінальної частини. У фінальній частині конкурсу дівчата змагатимуться у стрільбі з пістолета, водінні автомобіля та плаванні. Оголошення та нагородження переможниць конкурсу відбудеться в другій половині грудня 2012 року. **Фото надсилайте за адресою: 02099, м. Київ, вул. Ялтинська, 11, редакція газети «Прикордонник України». Електронні адреси: FTP: ADPSU//Inform//All; kordo@ukr.net.**

Капітан міліції **Лєся ВОДЗІНСЬКА**, інспектор відділу ДАІ Дарницького райуправління ГУМВС України в місті Києві. Захоплення: кулінарія, полюбляє читати книги на історичну тематику та пригодницькі детективи.

Нєля КАРПЕНКО, курсант Харківського університету Повітряних сил імені Івана Кожедуба. У вільний час полюбляє читати книги та грати у футбол.

Альона ПОГРЕБНЯК, курсант Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького. Займається танцями, вишивкою, любить читати художню літературу

ЦІКАВО

Де в Україні комфортніше жити

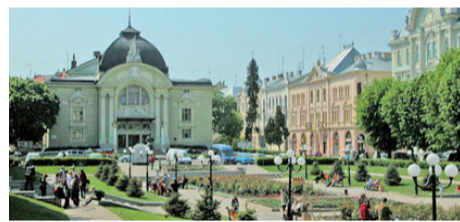
Найкомfortнішим містом нашої країни є Чернівці. Такі результати дослідження за версією видання «Фокус». При оцінюванні бралися до уваги 13 позицій: освіта, населення, житлово-комунальні послуги, сфера обслуговування, дороги, міський транспорт тощо.

Олена ТАЩИЛІНА

Максимального балу Чернівці не набрали по жодному показнику, проте в загальному по всіх позиціях отримали високі оцінки. «Унікальна архітектура, доброзичлива атмосфера, чистота і безпека вулиць дали можливість Чернівцям стати найкомfortнішим містом України», — підкреслює тижневик.

На думку експертів Фокуса, при порівняно невеликій кількості населення — 250 000 осіб, у Чернівцях досить шкіл, парків, супермаркетів і місць у лікарнях, а також є міжнародний аеропорт та залізничний вокзал.

«Багатонаціональне і доброзичливе населення в декораціях майже незайманої довоєнної архітектури залишає у туристів найкращі враження. Місцеві жителі ставляться до Чернівців з пієтетом і, схоже,

готові миритися з дрібними побутовими незручностями в місті з таким історичним багажем», — підсумовує Фокус.

Загалом перша двадцятка найкомfortніших міст України виглядає так: 1. Чернівці, 2. Київ, 3. Ялта, 4. Харків, 5. Донецьк, 6. Херсон, 7. Дніпропетровськ, 8. Трускавець, 9. Івано-Франківськ, 10. Ужгород, 11. Львів, 12. Мукачеве, 13. Рівне, 14. Славутич, 15. Севастополь, 16. Ладизин, 17. Керч, 18. Одеса, 19. Кривий Ріг, 20. Євпаторія.

МИТЬ РОЗРЯДКИ

Пожежник стояв і нічого не робив. Банк горів — кредит гасився.

Трійку фіналістів по плаванню “замкнув” електрик Степан.

- Дівчино, ви з Києва?
- Так.
- А що на вихідних робите?
- Додому їду!

Моє весілля буде найщасливішим днем для моїх батьків! Так і бачу, як вони витирають очі хустинками і приговорюють “нарешті здихались!”

Нова олія “Теща” — димить, піниться, а як добре розігріти — то ще й загорається.

ВЕСЕЛИМ ОЛІВЦЕМ

Відповіді на сканворд, опублікований у цьому номері:

П	П	Р	В	І	Н	Ц	І	А	Л	І	З	М	Т						
О	Р	Ф	Р	А	Л	Г	І	О											
К	Р	О	Н	Ш	Т	Е	Й	Н	А	Г	Р	Е	С	О	Р				
У	Щ	О	Н	Г	Т	Е	Щ	Е											
Т	Е	А	Т	Р	А	Г	А	Т	К	С	Е	Н	А						
А	Т	Р	У	Р	К	У	М	І	Е	Д	І	П	К						
М	А	К	І	Я	Ж	А	Ч	В	А	Р	А	О	Г	Н	И	В	О	О	
Е	С	К	Б	А	Л	А	Т	О	Н	Ч	А	К	Р	А	Д	Р	А	Ч	Н
С	П	Е	Ц	Н	А	З	Р	А	Л	Ф	Р	И	Й	К	А	Н	А	С	Т
О	С	А	Н	І	Е	Х	О	З	Н	О	Б	Х	В	А	Т	К	А		
П	Р	У	С	Т	З	Ш	У	В	А	Р	С	О	П	К	А	П	О	Л	К
О	А	О	Р	А	Н	Т	А	К	А	Ч	А	Т	К	О	З	А	К	О	Т
Т	Е	Р	Н	А	О	З	Т	А	У	З	К								
А	Е	С	К	О	Р	Т	К	Р	У	С	П	О	Н	Ч	И	К			
М	И	Р	Т	У	В	А	Л	В	И	Т	Т	Я	П	А	У	З	А		
І	Л	А	Р	А	І	В	А	С	Ю	К	Б	А	Н	Д	И	Т			
Я	Г	Н	Я	С	Л	О	Н	Ч	А	Г	А	Р	Л	Ь	О	Л	Я		

СЛУЖБА РОЗШУКУ ДІТЕЙ
Магнолії-ТВ

Мельникова Марія

У м. Києві розшукується мешканка Печерського району Марія Мельникова, 22.06.1997 р. н., яка 20.07.2012 близько 00 год. 15 хв. пішла з дому у невідомому напрямку та відмовляється повертатися до дому.

Прикмети дитини: на вигляд 16 років, зріст 165-170 см, худорлявої статури, волосся світлого кольору з ірокезом блідно-бузкового кольору, брови широкі пофарбовані у чорний колір, губи середні повні, ніс короткий прямий, обличчя продовгувате, очі карі.

0-800-50-14-14
дзвінки зі стаціонарних телефонів БЕЗКОШТОВНІ

www.detipoisk.com